

Dosarul nr. 2ra-106/18

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru)– V. Sandu,

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila,

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tatiana Vieru,
Iuliana Oprea, Dumitru Visternicean,
Ion Druță, Maria Ghervas,

examinând recursului, declarat de către Adela Frunză, Ionela Bulat și Tamara Spinei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/107 împotriva Adelei Frunză, Ionelei Bulat și Tamarei Spinei, intervenientului accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Incurad Prim” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, prin care s-a respins apelul declarat de Adela Frunză, Ionela Bulat și Tamara Spinei , s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău (sediul Centru) din 22 februarie 2017,

C O N S T A T Ă :

La 27 octombrie 2016 ACC nr. 55/107 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Adelei Frunză, Ionelei Bulat, Tamarei Spinei, intervenientului accesoriu SRL „Incurad Prim” cu privire la încasarea datoriei restante de la Adela Frunză suma de 4 111, 04 lei, de la Ionela Bulat suma de 4 581, 94 lei și de la Tamara Spinei suma de 4 895,89 lei, a cheltuielilor de executare pentru înmânare a actelor de la Ionela Bulat suma de 500 lei, de la Adela Frunză suma de 500 lei și încasarea în mod solidar de la pârâte a taxei de stat în sumă de 416 lei.(f.d.3-6, vol.I)

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat, că în scopul gestionării, deservirii, exploatării și reparării bunurilor imobile din condominiu la data de 08 august 2007 a fost înregistrată ACC nr.55/107. Întru realizarea scopurilor pretinse au fost stabilite

plăți obligatorii pentru fiecare proprietar din condominiu. Reclamanta menționează că Adela Frunză, Ionela Bulat și Tamara Spinei sunt proprietarii apartamentelor nr. XXXXX din blocul locativ din str.VI. Korolenko 10, mun. Chișinău, prin urmare sunt membri ai asociației. La 01 octombrie 2013 ACC nr.55/107 a încheiat cu „Incurad Prim” SRL contractul nr.2, prin care ultimul s-a obligat să presteze servicii de administrare și deservire a complexului locativ din str.VI. Korolenko 10, mun. Chișinău și teritoriului aferent blocului, iar pentru serviciile prestate urma să fie achitate plăți în volumul și termenul stabilit între părțile contractante. Reclamanta relevă că de la momentul înregistrării sale și până la data înaintării prezentei cereri pârâtele au acumulat câte o datorie restantă la plata serviciilor comunale: Adela Frunză suma de 4 092,66 lei, Ionela Bulat suma de 4 545,18 lei și Tamara Spinei suma de 4 895,86 lei. Întru soluționarea amiabilă a litigiului dat în adresa pârâtelor au fost expediate somații. Potrivit avizului de recepție Tamara Spinei a recepționat somația la data de 10 iunie 2016. Ionela Bulat și Adela Frunză nu au recepționat somațiile. Reclamanta menționează că în vederea respectării procedurii prealabile în adresa Ionelei Bulat și Adelei Frunză pentru înmânarea somației au mers vecinii/martori Gheorghe Surujitu, Oxana Bounegru și reprezentantul asociației, însă pârâtele au refuzat să primească somația. În asemenea circumstanțe asociația a fost nevoită să se adreseze cu cerere la executorul judecătoresc Oleg Ungureanu, care prin procesul-verbal din 07 octombrie 2016 a constatat recepționarea somației de către Ionela Bulat, iar prin procesul-verbal din 08 octombrie 2016 a constatat că Adela Frunză se află la domiciliu, dar a refuzat să deschidă ușa, să primească somația. Consideră că procedura prealabilă a fost respectată , cu toate acestea litigiul apărut nu s-a rezolvat pe cale amiabilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 februarie 2017 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de ACC nr. 55/107, s-a încasat în beneficiul ACC nr. 55/107 datoria restantă: de la Tamara Spinei suma de 4 895,89 lei; de la Ionela Bulat suma de 4 581,94 lei și cheltuielile de citare în sumă de 500 lei, în total 5 081,94 lei; de la Adela Frunză suma de 4 111,04 lei și cheltuielile de citare în sumă de 500 lei, în total suma de 4 611,04 lei; s-a încasat în mod solidar de la Tamara Spinei, Ionela Bulat și Adela Frunză în beneficiul ACC nr. 55/107 taxa de stat în sumă de 416 lei. (f.d.203, 214-221, vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017 a fost respins apelul declarat de Tamara Spinei, Ionela Bulat și Adela Frunză, s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 februarie 2017. (f.d. 39, 40-42, vol. II)

La 02 noiembrie 2017 Adela Frunză, Ionela Bulat și Tamara Spinei au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017, solicitând

casarea hotărârilor judecătorești, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încetarea procesului ori scoaterea cererii de pe rol. (f.d. 48-66, vol. II)

În motivarea cererii de recurs recurențele au invocat, că instanțele de judecată au interpretat în mod eronat legea și în acest sens au aplicat eronat normele de drept material, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea litigiului. Mai mult ca atât, instanțele ierarhic inferioare la emiterea hotărârilor judecătorești nu au constatat că ACC nr.55/107 a avut dreptul să înainteze acțiunea dată în interesele IMSP Institutul Oncologic, care avea încheiate contracte cu furnizorii de servicii și la care se află la balanță blocul locativ de pe str. VI. Korolenko 10, mun. Chișinău. Mai mult ca atât, de către ACC nr.55/107 nu a fost prezentat careva act, ce ar confirma că blocul dat a fost transmis în gestiunea sa. Consideră că instanța de fond a examinat o cerere înaintată de o persoană juridică care nu avea dreptul acesta, nu a fost antrenată în proces IMSP Institutul Oncologic, iar instanța de apel judecând cererea de apel, nu s-a expus pe faptul dat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1), (2) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 13 septembrie 2017, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la data de 05 octombrie 2017, confirmare despre recepționarea acesteia de către părți la materialele dosarului lipsește. (f.d.43, vol. II)

În aceste circumstanțe recursul, depus la data de 02 noiembrie 2017, se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 24 ianuarie 2018 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 441 CPC, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art.445 alin. 1, lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând cele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus de către Adela Frunză, Ionela Bulat și Tamara Spinei întemeiat și care urmează să fie admis din următoarele considerente.

Din materialele dosarului rezultă că blocul locativ nr.10 din str. VI. Korolenko, mun. Chișinău conform extrasului din Registrul bunurilor imobile se află la gestiunea economică a IMSP Institutul Oncologic, Adela Frunză, Ionela Bulat și Tamara Spinei sunt proprietarii apartamentelor nr. XXXXX din blocul respectiv.

La data de 08 august 2007 a fost înregistrată ACC nr. 55/107 în scopul gestionării, deservirii, exploatării și reparării bunurilor imobile din condominiu, fiind stabilite plăți obligatorii pentru fiecare proprietar din condominiu pentru întreținerea proprietății comune din condominiu, însă un act de transmitere a blocului locativ de la balanța IMSP Institutul Oncologic la balanța asociației nu a fost întocmit. ACC nr. 55/107 la data de 01 octombrie 2013 a încheiat cu „Incurad Prim” SRL contractul nr. 2 cu privire la prestarea serviciilor de administrare și deservire a complexului locativ situat pe adresa str.VI. Korolenko, 10 , mun. Chișinău.

ACC nr. 55/107 indică că din data înregistrării sale până la data înaintării acțiunii 27 octombrie 2016 Tamara Spinei, Ionela Bulat și Adela Frunză au acumulat datoriile față de ACC nr. 55/107 la achitarea serviciilor prestate și anume Tamara Spinei datoria în sumă de 4 895,89 lei, Ionela Bulat datoria în sumă de 4 545,18 lei și Adela Frunză datoria în sumă de 4 092,66 lei. La solicitarea ACC nr. 55/107 către părțile cu privire la achitarea datoriilor acestea au refuzat.

Instanțele au adoptat hotărârile sus citate.

Colegiul lărgit consideră prematură soluția dată de instanțele de judecată în condițiile în care acestea nu s-au expus în a cui gestionare se află blocul locativ din str. VI. Korolenko 10, mun. Chișinău: a IMSP Institutul Oncologic sau a ACC nr.55/107. Prin urmare, instanțele de judecată nu au dat răspuns la pretenția Tamarei Spinei, Ionelei Bulat și Adelei Frunză cu privire la faptul dacă ACC nr.55/107 deține împuternicirii să urmărească datoriile locatarilor pentru serviciile comunale.

Recurentele Tamara Spinei, Ionela Bulat și Adela Frunză în instanța de judecată și în instanța de apel au solicitat respingerea acțiunii depuse de ACC nr.55/107, motivând că blocul locativ din str. str. VI. Korolenko, 10, mun. Chișinău este la balanța și în gestiunea IMSP Institutul Oncologic și nu există careva act juridic ce ar confirma că acest bloc locativ a fost transmis în gestiune ACC

nr.55/107. Totodată indică că toate contractele cu privire la furnizarea/prestarea serviciilor publice au fost încheiate direct cu IMSP Institutul Oncologic.

Instanța de recurs, verificând argumentele recurentelor, reține, că în conformitate cu art.14 alin.1 al Legii condominiului în fondul locativ nr. 913-XIV din 30 martie 2000, furnizarea/prestarea serviciilor publice de gospodărie comunală în condominiu se efectuează în baza contractelor încheiate între operatorii serviciilor respective și gestionarul fondului locativ (asociația de coproprietari ori întreprinderea la balanța sau în a cărei gestiune se află condominiu) sau, după caz, între operatori și fiecare proprietar/chiriaș de apartament al blocului locativ în parte.

Potrivit prevederilor art. 17 alin.1 al Legii menționate anterior condominiu este supus înregistrării de stat în conformitate cu Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998. Articolul 40³ alin.1 și 3 al Legii date stabilește modul de înregistrare a condominiului, în cazul construcțiilor date în exploatare, cererea de înregistrare se depune de asociația de coproprietari. La cerere se anexează documentele ce confirmă drepturile asupra terenului condominiului și actele de dare în exploatare a construcțiilor, concomitent cu înregistrarea condominiului se înregistrează dreptul asociației de coproprietari de administrare a bunurilor aflate în condominiu

Instanța de recurs a constatat că la materialele dosarului este anexat extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice din 30 mai 2014 ce atestă înregistrarea ACC nr.55/107 cu sediul pe str. Vl. Korolenko 10, mun. Chișinău (f.d.11, vol.I). Însă cu toate acestea ACC nr.55/107 nu a prezentat nici un act ce ar confirma că blocul locativ din str. Vl. Korolenko 10, mun. Chișinău este în gestiunea sa sau că a încheiat direct careva contracte cu furnizorii de servicii publice, ce ar permite urmărirea datoriilor pentru serviciile comunale și înaintarea acțiunii date.

Totodată, la materialele cauzei se regăsește informația din Registrul bunurilor imobile din 16 aprilie 2015, în care se indică că bunul imobil aflat pe str. Vl. Korolenko 10, mun. Chișinău se află în gestiune economică a IMSP Institutul Oncologic, data înregistrării fiind 23 octombrie 2002.(f.d.69, vol. I) Din răspunsul acordat Tamarei Spinei de către Consiliul municipal Chișinău, Direcția generală locativ-comunală și amenajare la data de 04 noiembrie 2011 se subînțelege că blocul locativ din str. Vl. Korolenko 10, mun. Chișinău este gestionat de IMSP Institutul Oncologic în comun cu asociația, pe motiv că Ministerul Sănătății nu a transmis blocul la balanța asociației. (f.d.75, vol. I) Scrisoarea IMSP Institutul Oncologic din 15 decembrie 2016 confirmă că, din cauza neachitării serviciilor comunale de către unii locatari ai blocului locativ din str. Vl. Korolenko 10, mun. Chișinău, instituția a suportat cheltuieli suplimentare, pe motivul acțiunii sale în instanța de judecată de către furnizori.(f.d.165,166 vol. I)

Cu toate acestea, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) la 22 februarie 2017, examinând acțiunea ACC nr.55/107 cu privire la încasarea datoriilor pentru serviciile comunale, a admis acțiunea fără să se expună la faptul dacă reclamanta era împuternicită să gestioneze blocul din litigiu și să înainteze acțiunea dată, încasând de la Tamara Spinei datoria în sumă de 4 895,89 lei, de la Ionela Bulat suma de 5 081,94 lei și de la Adela Frunză datoria în sumă de 4 611,04 lei și în mod solidar de la pârâte taxa de stat în sumă de 416 lei, hotărârea fiind menținută de instanța de apel în lipsa căreiva motivări.

Conform jurisprudenței CEDO, instanțele de judecată, inclusiv instanțele de apel sunt obligate de a motiva hotărârile sale. În special, decizia instanței de apel trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii, argumentele instanței în caz de respingere a unor probe prezentate de participanți ș.a.

Instanța de recurs reamintește, că obligația de motivare a hotărârilor judecătorești își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărârea Werner c. Austria din 24.11.1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărârea Van de Hurk c. Olanda din 19.04.1994), iar obligația de motivare a hotărârilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Curtea a statuat că măsura obligării la oferirea de motivări poate varia în funcție de natura deciziei. Astfel, era necesar să se țină cont de diversitatea solicitărilor pe care le pot face părțile în cadrul examinării cauzei, ca și de diferențele din Statele contractante în privința prevederilor legale, a reglementărilor obișnuite, a avizului juridic și a prezentării și redactării hotărârilor – cu alte cuvinte, a tuturor circumstanțelor cauzei.

În același timp, instanța de recurs menționează, că motivarea care stă la baza deciziei trebuie să trateze separat fiecare dintre problemele punctuale ridicate de fiecare parte, cu excepția situației în care mijlocul respectiv de apărare era de natură să influențeze definitiv soluționarea cauzei.

Instanța de recurs notează, că fiecare parte a procesului trebuie să aibă nu numai facultatea de a-și face cunoscute elementele, pe care se bazează pretențiile sale, dar și aceea de a lua cunoștință și de a discuta orice probă sau concluzie prezentată instanței de judecată (CEDO, hot. Lobo Machado vs. Portugalia din 20.02.1996; hot. Vermeulen vs. Belgis din 20.02.1996). Nu prezintă nici o relevanță dacă elementul susceptibil să conducă la o anumită decizie este adus în discuție de

către părți sau sesizat din oficiu de către instanță, chiar și în această din urma situație, judecătorul fiind obligat să impună discutarea lui.

În contextul dat, Colegiul lărgit menționează că obligația instanței de apel este de a verifica legalitatea hotărârii în întregul ei, independent de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, în conformitate cu art. 373 alin. 4) Cod de procedură civilă, ținând cont de indicațiile instanței de recurs.

Instanța de recurs a mai semnalat și alte încălcări de procedură.

Potrivit art.94, alin.2 CPC în cazul mai multor reclamânți sau pârâți, aceștia sânt obligați să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanți a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalți nu sânt responsabili de cheltuielile lui.

Analizând cauza dată, Colegiul lărgit a reținut că valoarea pretențiilor materiale înaintate de ACC nr.55/107 față de fiecare pârâtă și admise prin hotărârea instanței de fond sunt individuale, prin urmare și răspunderea pentru compensarea cheltuielilor judiciare și în special a taxei de stat este individuală și nu solidară.

Mai mult, conform art. 3 alin. (1) lit. a) al Legii taxei de stat nr. 1261-XII din 03 decembrie 1992, tarifele taxei de stat se stabilesc în următoarele cwantumuri: pentru cererile de chemare în judecată, privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document, prin care încasarea se produce în mod incontestabil - 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 lei și nu mai mult de 25 000 lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice.

Prin urmare, taxa de stat în sumă de 416 lei încasată în mod solidar la pârâte nu are nici o argumentare legală.

Astfel, Colegiul lărgit constată, că instanța de apel nu și-a argumentat soluția adoptată în decizia din 13 septembrie 2017.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul lărgit ajunge la concluzia de a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din data de 13 septembrie 2017 și de a restitui prezenta cauză civilă la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. 1, lit. c) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de către Adela Frunză, Ionela Bulat și Tamara Spinei.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2017 în cauza civilă la acțiunea depusă de Asociația de Coproprietari în Condominiu nr.55/107 împotriva Adelei Frunză, Ionelei Bulat și Tamarei Spinei, intervenientului accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Incurad Prim” cu privire la încasarea datoriei.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

judecători

Iuliana Oprea

Dumitru Visternicean

Ion Druță

Maria Ghervas